

Aanvullend rapport deputaten kerkelijke eenheid

Generale Synode van de Gereformeerde Kerken Harderwijk 2011

Het auteursrecht van deze tekst berust hetzij bij de auteur, hetzij bij de Gereformeerde Kerken in Nederland. Voor alle zaken het auteursrecht betreffend kan contact opgenomen worden met het deputaatschap administratieve ondersteuning via: dao@gkv.nl.

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in wat voor vorm of op wat voor manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende, behoudens de uitzonderingen bij de wet gesteld.

Inhoudsopgave

2

1	Inleiding	3
2	Aanvullend rapport m.b.t. het contact met de Christelijke Gereformeerde Kerken	3
3	Aanvullend rapport m.b.t. deelname aan de Nationale Synode - Protestants Forum 2010	4

Bijlagen

1	Signaal aan de Nederlandse samenleving	7
----------	---	----------

1 Inleiding

Dit aanvullend rapport van deputaten kerkelijke eenheid bevat twee zaken:

- Een aanvulling op de rapportage over de het contact met de Christelijke Gereformeerde Kerken naar aanleiding van de besluiten van de laatstgehouden Generale Synode Huizen 2010 van deze kerken;
- Een aanvulling op de korte rapportage met betrekking tot de Nationale Synode - Protestants Forum 2010 te Dordrecht.

2 Aanvullend rapport m.b.t het contact met de CGK

Bij de rapportage aan uw vergadering konden deputaten nog niet rapporteren over de besluiten van de GS van de CGK die in het najaar van 2010 vergaderde. Vandaar deze aanvullende rapportage.

Deputaten nemen dankbaar kennis van de besluiten van de GS van de CGK.

Dat betekent niet dat het federatief groeimodel (FGM) alsnog is ingevoerd. Deputaten hebben de teleurstelling over het besluit van de CGK-synode om het FGM niet in te voeren namens onze kerken verwoord. De GS van 2010 heeft zich ondertussen wel gebogen over concrete mogelijkheden van groeiende samenwerking tussen onze twee kerken van gereformeerd belijden.

Daartoe heeft de GS van de CGK in elk geval besloten om bijlage 8 die de wijze van nauwer samenleven met andere kerken van gereformeerd belijden regelt, ingrijpend te wijzigen.

Concreet houden die wijzigingen in:

1. het besluit dat alle plaatselijke kerkenraden voortaan gerechtigd zijn om een predikant uit te nodigen voor het leiden van een eredienst, wanneer deze predikant zijn ambtsdienst verricht in het kerkgenootschap waarvan de (CGK) synode uitsprak dat het zich wil stellen op de basis van Gods heilig Woord en de gereformeerde belijdenis – ongeacht of er sprake is van een plaatselijk nauwer samenleven of niet;
2. het besluit dat een kerkenraad die wil overgaan tot plaatselijk nauwer samenleven met een andere kerk van gereformeerd belijden, in de gesprekken die leiden tot dit samenleven, in ieder geval aandacht zal geven aan:
 - a de visie op de prediking;
 - b de visie op de gemeente;
 - c de visie op de sacramenten en de kerkelijke vermaning;
 en of zij over deze thema's onderling overeenstemming hebben bereikt;
3. het besluit dat de classicale vergaderingen voortaan bij het al of niet geven van toestemming voor de plaatselijke samenwerking zich zullen overtuigen van de bewilliging van de gemeente ter zake én van het feit dat over de sub 2 genoemde zaken gesproken is en overeenstemming is bereikt.

De wijzigingen 2 en 3 zijn vooral intern voor de CGK van belang. In feite hebben we hier te doen met een aanpassing van de eigen regelingen van de CGK. Aanpassingen waardoor hun regelingen meer in de pas lopen met die van ons. Bij het toestemming vragen aan de classis voor plaatselijk nauwer kerkelijk samenleven is voortaan niet meer de instemming van deputaten ad art 49 nodig. En het gaat niet zozeer om een inhoudelijke beoordeling door de classis, maar om het bezien of een plaatselijke kerk zijn werk goed gedaan heeft.

Van belang is nu vooral besluit 1. Terwijl wij in onze regeling voor plaatselijk contact en samenwerking met een Christelijke Gereformeerde Kerk hebben staan dat in principe voor alle plaatselijke kerken de mogelijkheid openligt voor kanselruil met een plaatselijke kerk uit het christelijke gereformeerde kerkverband, is de nu door de CGK geschapen ruimte iets anders. Het gaat niet enkel om het plaatselijk ruilen van predikanten, maar om het kunnen uitnodigen van in principe iedere predikant uit het andere kerkverband.

Daarvoor is wel nodig:

1. de kerkenraad nodigt de betreffende predikant uit;
2. de regel geldt alleen indien ze wederkerig geldt binnen het andere kerkverband;
3. CGK-predikanten behoeven de bewilliging van hun eigen kerkenraad om voor te kunnen gaan in een kerkdienst van een gemeente van het andere kerkverband.

Voorwaarde 2 betekent dat effectuering van dit besluit van onze kerken vraagt een vergelijkbaar besluit te nemen. Deputaten stellen daarom voor:

Besluit 1c te vervangen door de volgende tekst:

- c. dankbaar te zijn voor de besluitvorming van de GS van de CGK 2010 en de aanpassing van bijlage 8;
- d. dat predikanten van de CGK bevoegd zijn tot de bediening van Woord en sacramenten, tot de dienst van de gebeden en tot de kerkelijke bevestiging van een huwelijk in een kerkdienst van een GKv-kerk, mits op uitnodiging van die gemeente. Onze predikanten kunnen uitgenodigd worden door CGK-kerkenraden. Predikanten behoeven wel de bewilliging van hun eigen kerkenraad om voor te kunnen gaan in een kerkdienst van het andere kerkverband.
- e. Dat de GKv biddend, vanuit de roeping tot eenheid, de weg naar kerkelijke eenheid met de CGK willen vervolgen (de woorden 'zonder zich te laten ontmoedigen' laten we vervallen).

Gronden:

4. Op deze manier wordt met de CGK inhoud gegeven aan de landelijk gevonden en uitgesproken eenheid.
5. Het gebed van onze Heer Jezus Christus (Joh. 17) blijft de roeping tot eenheid van de kerk stimuleren.

3. Aanvullend rapport m.b.t deelname aan de Nationale Synode - Protestants Forum

Inleiding

Op 10 en 11 december 2010 vond in Dordrecht de Nationale Synode - Protestants Forum plaats. Op pagina 15 van het Rapport Deputaten Kerkelijke Eenheid is de ontvangst van de startbrief van de Nationale Synode al gemeld. Deze uitnodiging (met 3 bijlagen) is opgenomen als Bijlage 5 van dat rapport. Deputaten hebben toen ook aangegeven op deze gebeurtenis terug te zullen komen in een aanvullend rapport, wat u bij dezen ontvangt.

Deelnemers

Na overleg met ds. A. de Snoo hebben deputaten een groep van ca. 25 kerkleden uit de GKv samengesteld, die aan de Nationale Synode hebben deelgenomen.

- Van DKE waren dat: N.M. Kramer, D.W.L. Krol, H.J. Messelink, A.J. Minnema, J.A. Schelling, F.H. Tijssen, O. Westra en A.J. van Zuijlekom.

- Deelnemers uit de kerken waren verder: zuster H.M. Hamelink, (Oostburg) en de broeders M.E.Th. Bosscha, (Almelo); H. Bouwmeester, (H.I. Ambacht); A. de Braak, (Hardenberg); A.L.Th. de Bruijne, (Kampen); P. Dijkstra, (Drachten); J.F. Harmanny, (Kampen); J. Haveman, (Hattem); M. Holwerda, (Stadskanaal); H.F. Jansma, (Dalfsen); A.Joh. Kisjes, (Bunschoten); G. Riemer, (Mastenbroek); A. de Snoo, (Leiden); H.M. Veurink, (Kampen); R. Voorberg, (Amsterdam); J.F. Walinga, (Zoetermeer). M. te Velde, die ook deel uitmaakte van de delegatie, moest verstek laten gaan.

Programma, summier verslag

In de Nationale Synode waren deelnemers uit 52 verschillende protestantse kerkgemeenschappen aanwezig, ook uit emigrantenkerken. Als gasten woonden enkele vertegenwoordigers van de Oud Katholieke Kerk en de Rooms Katholieke Kerk de samenkomsten bij.

Het volledige programma evenals alle toespraken en een integrale videoregistratie van de start- en slotbijeenkomst, is – op het moment dat dit aanvullende rapport wordt geschreven en vastgesteld – te lezen en te zien op de website www.nationalesynode.nl.

Hart van de Nationale Synode waren de geloofsgesprekken in de kleine, kerkelijk zeer gemêleerde groepen. Deputaten hebben uiteraard maar in een beperkt aantal groepen meegedaan. Vrijdagmiddags hebben de deelnemers uit de verschillende kerkgemeenschappen van hart tot hart kunnen spreken over wat het geloof in Jezus Christus voor ieder persoonlijk betekent.

Op de vrijdagavond werd in twee grotere groepen gesproken over 2 stellingen:

- - *Stelling 1: Het kenmerk van christen zijn is niet waarheid, maar liefde.*
- - *Stelling 2: Voor jongeren heeft de kerkelijke verdeeldheid geen betekenis meer.*

Forum en zaal brachten in de bespreking veel dingen aan de orde.

In de bespreking daarvan kwamen zaken naar voren waarmee we ons enerzijds verbonden konden voelen, maar, anderzijds ook dingen waarmee we minder of niet konden instemmen.

In de tweede ronde van de geloofsgesprekken op zaterdagmorgen was de spits gericht op de vraag wat je als christenen kunt betekenen voor de samenleving, in woord en daad.

De geloofsgesprekken in de kleine groepen in het Wartburgcollege werden omsloten door plenaire bijeenkomsten in de Grote Kerk. Toespraken werden afgewisseld door bijbellezingen, gebeden en muzikale bijdragen van koren en samenzang.

In de slotbijeenkomst werd naast de Credo-tekst (te vinden in bijlage 5 bij het hoofdrapport van DKE) ook het ‘Signaal aan de Nederlandse Samenleving’ voorgelezen. Dat werd overhandigd aan Zijne Excellentie mr. J.P.H. Donner, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

De tekst van dit Signaal is in een bijlage bij dit aanvullende rapport gevoegd.

Verantwoording

Deputaten Kerkelijke Eenheid hebben met vrijmoedigheid de uitnodiging van de Stuurgroep om aan de Nationale Synode deel te nemen aangenomen samen met ds. A. de Snoo, preses van de GS Zwolle-Zuid 2008.

Deputaten realiseerden zich, dat zij geen expliciete opdracht van de generale synode van de kerken hadden tot deelname, anders dan bij de deelnemers uit de CGK en de NGK, die die opdracht wel hadden gekregen van hun synode resp. landelijke vergadering, die juist ‘op het goede moment’ bijeen waren. Aan de organisatoren is dan ook gemeld dat de GKv-delegatie niet officieel was afgevaardigd door een generale synode maar bestond uit leden van het deputaatschap kerkelijke eenheid met een aantal leden uit de GKv op persoonlijke titel, Deputaten hebben tot deelname besloten vanuit de overtuiging dat de GKv niet achter moesten blijven toen deze ontwikkeling zich voordeed. Onze drijfveer was ook het gebed van onze Heer Jezus Christus voor de eenheid van al zijn leerlingen, van allen die in zijn naam geloven (Joh. 17).

We verwijzen hier naar de inleidende formulering bij de beide Regelingen voor kerkelijk contact, die de GS Amersfoort-Centrum 2005 vastgesteld heeft.

Deputaten hebben de overtuiging dat ze daarmee gebleven zijn binnen de opdracht die de GS Zwolle-Zuid 2008 aan DKE heeft gegeven:

“deputaten op te dragen vanuit het oogpunt van kerkelijke eenheid landelijke ontwikkelingen in andere kerkgemeenschappen en groeperingen bij te houden, zo nodig nader te verkennen en daarop actief te reageren.” (Besluit 3^a)

Beoordeling

Deputaten zijn positief over het verloop en de inhoud die de Nationale Synode heeft gekregen. De kracht van de Nationale Synode was, dat deze niet gericht was op eenheid in de zin van één christelijke kerk, maar op het gezamenlijke dat je als christenen gezamenlijk hebt: het geloof in de ene Heer Jezus Christus.

De boodschap, die daaruit voortvloeit naar de buitenwereld toe, was ook de inhoud van het ‘Signaal aan de Nederlandse Samenleving’: wat kunnen we als christenen in woord en daad betekenen voor de samenleving.

Daarbij is de waarheid geen geweld aan gedaan door verschillen te bagatelliseren of te relativiseren. Sterker: in de gesprekken maar vooral ook in de toespraken klonken sterk de liefde voor het Woord van de Heer en de wil om daar naar te leven en voerde rechtzinnigheid de boventoon.

Dat geeft deputaten de vrijmoedigheid de synode voor te stellen de deputaten de opdracht te geven om deel te nemen aan een voorgenomen volgende Nationale Synode.

Voorstel voor vervolg

Deputaten stellen de synode voor:

1. het beleid van DKE ten aanzien van deelname aan de Nationale Synode – Protestants Forum Dordrecht 2010 goed te keuren;
2. DKE op te dragen alert te zijn op ontwikkelingen rond de Nationale Synode, ook wat betreft de inhoudelijke kant: het geloof naar het Woord van God zoals we dat als kerken belijden;
3. te besluiten DKE te machtigen een afvaardiging samen te stellen om namens de kerken deel te nemen aan een volgende Nationale Synode;
4. deputaten op te dragen aan de volgende generale synode rapport uit te brengen van hun beleid in dezen.

Gronden:

1. deputaten hebben gehandeld binnen opdracht 3a van de GS Zwolle-Zuid. Ze hebben daarvan op adequate wijze verantwoording afgelegd in het aanvullende rapport.
2. gezien de belofte van de Heer over de eenheid van al zijn leerlingen en gehoord het gebed van Jezus voor die eenheid kunnen / mogen de GKv niet aan de kant blijven staan. Daarbij mogen bestaande verschillen tussen de kerkgemeenschappen niet worden gebagatelliseerd.
3. het past in de taakstelling en de opdracht van DKE om de GKv te vertegenwoordigen bij de voorbereiding op en deelname aan een of meer Nationale Synodes.

Bijlage

Signaal aan de Nederlandse samenleving

Beste medeburgers,

Bijna vier eeuwen geleden kwam in Dordrecht een Nationale Synode (vergadering) van de Nederlandse protestantse kerk bijeen (1618-1619). Gisteren en vandaag hebben wij met christenen afkomstig uit vrijwel alle protestantse kerken, jongeren en ouderen, in deze zelfde stad voor het eerst opnieuw een 'Nationale Synode' gehouden. Na al die eeuwen van verdeeldheid hebben we elkaar nu ontmoet en samen over het geloof in Jezus Christus, onze Verlosser, gesproken. Vanuit ons midden richten wij ons graag met een verklaring tot heel Nederland, om twee dingen te zeggen. Ten eerste dat wij als christenen, die behoren tot verschillende kerken maar luisteren naar hetzelfde evangelie, ook beter naar elkáár willen luisteren en elkaar helpen. Ten tweede dat wij als christenen ons positief inzetten voor een gezonde en rechtvaardige samenleving. We zullen onze bijdrage leveren om onze naaste te helpen op geestelijk en praktisch gebied. Dit doen we vanuit ons geloof in de levende God: Vader, Zoon en Heilige Geest, die ons mensen de aarde heeft toevertrouwd om die te beheren en te behoeden.

Dankbaar

Ons land en ons volk hebben in de laatste vijftig jaar ingrijpende veranderingen meegemaakt. De welvaart is sterk gegroeid. Er is grotere vrijheid en ruimte gekomen voor individuen en groepen in onze samenleving. De gezondheidszorg staat inmiddels op een hoog niveau. Er is veel om dankbaar voor te zijn. Tegelijk nemen ook verdeeldheid en verwarring toe. De zuilen en vaste structuren van de vorige eeuw zijn weggesleten. Veel mensen weten niet meer welke kant het op moet. Ons land raakt sterk gepolariseerd over kernvraagstukken, zoals fundamentele vrijheden, de stagnerende welvaarts-groei en de integratie. Onze samenleving is veelkleurig geworden door de komst van andere religies; dat levert ook spanningen op. Het gaat ons aan het hart dat er onder veel mensen in ons land verruwing, uitsluiting en eenzaamheid is. De grote vragen van morgen dienen zich aan: de zorg voor ouderen, voor het leefmilieu, voor het groeiende aantal jeugdige drop-outs.

Vertrouwen

Evenmin als wie dan ook hebben wij voor de aanpak van deze vragen - laat staan voor de oplossing ervan - de wijsheid in pacht. Maar wel leven wij uit een bron die ons altijd weer hoop geeft om met die vragen om te gaan, en nieuwe antwoorden te zoeken. Die bron is Jezus Christus, zoals we Hem in de Bijbel leren kennen. Wat Hij voor ons deed in het offer van zijn leven, is voor ons beslissend. Wat Hij ons vóórdeed, wijst ons de weg om barmhartig en verzoeningsgezind in deze wereld te staan. Wij geloven dat ons werk niet tevergeefs is in Hem. Wij nodigen iedere medeburger vrijmoedig uit om met ons te vertrouwen op Hem, en daaruit kracht en hoop te putten.

Nieuwe moed

We hebben in ons land nieuwe moed en visie voor de toekomst nodig. Onze samenleving mag op ons rekenen als mensen die hun weg zoeken te gaan in geloof, hoop en liefde. En als mensen die proberen dat concreet te maken in hun gezin, in de buurt, op het werk, in vrijwilligerswerk, kortom, in het leven van alledag. Dit zeggen we wel in bescheidenheid. Wij zijn feilbare mensen, en zijn ons ervan bewust dat in naam van Christus veel goeds tot stand is gebracht, maar dat de kerk ook vaak heeft gefaald, in het verleden en in het heden. Tegelijk belijden we dat het geloof in Jezus Christus verder reikt dan ons falen. Hij is ons leven. De Geest opent hiervoor onze ogen en ons hart. Christus geeft door zijn Geest ons leven zin en doel.

Elkaar helpen

Gisteren en vandaag kwamen vele honderden christenen afkomstig uit de volle breedte van de protestantse kerken in ons land in Dordrecht bijeen. Dat de kerk in Nederland anno 2010 een versplinterd beeld vertoont, heeft allerlei historische en theologische redenen. Hoe gerechtvaardigd die soms ook waren, wij ervaren het als schuld dat de kerk zo verdeeld is geraakt. Wij vinden het erg dat mede hierdoor de goede boodschap van Christus in ons land niet of slecht overkomt bij veel mensen. Vanuit de vaste overtuiging dat wat ons verbindt meer is dan wat ons scheidt, gingen wij deze dagen in Dordrecht het onderlinge geloofsgesprek aan, over de kerkmuren heen. Wij ervaren het als een teken van hoop dat wij bij elkaar, ondanks alle verschillen, hetzelfde verlangen ontdekten naar de vrede in de ene Naam van Jezus Christus. Daarom spreken we uit dat we ons ertoe willen verplichten beter naar elkaar te luisteren, en waar mogelijk elkaar ook praktisch te helpen.

Perspectief

Als christenen bidden we steeds weer om Gods zegen voor onze samenleving. Graag zouden we met iedereen in gesprek willen komen over hoe rijk een leven met Christus is, hoe Hij een mens bevrijdt van de last van schuld en kwaad, en een vreugdevol perspectief geeft! Als christenen zullen wij ook onze bijdrage leveren aan een samenleving waarin mensen voor elkaar zorgen. We willen ons daadwerkelijk inzetten voor een positief klimaat in Nederland op allerlei terreinen, zoals onderwijs, zorg en milieu.

Dit signaal laten wij, die hier in Dordrecht over de grenzen van de verdeeldheid heen elkaar vandaag de hand reikten, uitgaan. Om daarmee vervolgens de hand te reiken aan allen, christenen en niet-christenen, gelovigen en niet-gelovigen, in ons land. Dat doen we vanuit onze liefde voor het evangelie, en een oprecht geloof in Jezus Christus, onze Heer, die zijn leven gaf voor deze wereld.

'Mijn schild ende betrouwen zijt Gij, o God, mijn Heer! Op U zo wil ik bouwen, verlaat mij nimmermeer.'